

На основу чл. 80. и 81. Закона о стандардизацији ("Службени лист СФРЈ", бр. 37/88 и 23/91), у споразуму са савезним секретаром за рад, здравство, борацка питања и социјалну политику, директор Савезног завода за стандардизацију прописује

Правилник о техничким нормативима за кућни гасни прикључак за радни притисак до 4 bar

Правилник је објављен у "Службеном листу СРЈ", бр. 20/92 од 10.7.1992. године.

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником се прописују технички нормативи за пројектовање и полагање кућних гасних прикључака радног притиска до 4 bar, за гасове I, II или IV групе према југословенском стандарду JUS H.F1.001.

Члан 2.

Кућним гасним прикључком, у смислу овог правилника, сматра се део дистрибутивног гасовода који спаја дистрибутивни гасовод са унутрашњом гасном инсталацијом и који се завршава главним запорним цевним затварачем.

Члан 3.

Траса кућног гасног прикључка одређује се на одговарајућем обрасцу и ситуационом плану објекта.

II. ПОЛАГАЊЕ КУЋНОГ ГАСНОГ ПРИКЉУЧКА

Члан 4.

Кућни гасни прикључак полаже се на приступачним местима и мора да буде заштићен од оштећења.

Члан 5.

Кућни гасни прикључак димензионише се према радном притиску за који је пројектован, односно изведен дистрибутивни гасовод, са којим се спаја кућни гасни прикључак.

Члан 6.

Цевоводи кућног гасног прикључка воде се право и најкраћим путем од дистрибутивног гасовода до зграде. Цевоводи се воде тако да полагање дистрибутивног гасовода буде несметано и да траса остане трајно приступачна.

Члан 7.

Водови кућног гасног прикључка кроз шупљине или испод делова зграде (терасе, степеништа) полажу се у заштитним цевима.

Члан 8.

Растојање кућног гасног прикључка од подземних инсталација одређује се у зависности од пречника цеви. Најмање растојање кућног гасног прикључка од свих каблова и других водова мора да буде 0,2 m.

Члан 9.

При увођењу у зграду, водови кућног гасног прикључка постављају се у суве просторије. Просторија и делови гасовода који се у њој налазе морају бити приступачни. Водови кућног гасног прикључка морају бити заштићени од механичког оштећења.

Члан 10.

Кућни гасни прикључак не полаже се у складишне просторије за експлозивне и лакозапаљиве материје.

Члан 11.

Димензионисање кућног гасног прикључка врши се у зависности од врсте дистрибутивног гасовода са којим се спаја, а имајући у виду радни притисак гасних апарата.

Члан 12.

Ако се кућни гасни прикључак полаже у подручјима у којима је могуће померање, односно слегање тла, предузимају се додатне техничке мере заштите.

Члан 13.

Кућни гасни прикључак, укључујући фазонске комаде, цевне затвараче и спојеве, израђује се и поставља тако да у нормалном раду издржи настала напрезања и да буде непропустан.

Члан 14.

Полиетиленске цеви кућног гасног прикључка полажу се у земљу испод зграде, под условом да се прелаз са једног материјала на други изврши у металној цевној капсули. Цевна капсула мора да прелази преко спољне и унутрашње стране зида или да излази из пода (код зграда без подрума).

Прелаз са полиетиленских цеви на металне, по правилу, поставља се подземно уз зграду.

Члан 15.

Прстенести простор између цеви кућног гасног прикључка и заштитне цеви, као и монтажни отвор између заштитне цеви и зида или подне плоче, мора бити непропустан према унутрашњим деловима зграде.

Код увођења у зграду кућног гасног прикључка од полиетиленских цеви уграђују се цевне капсуле.

Цевне капсуле из става 2. овог члана полажу се испод зграде.

Члан 16.

Делови кућног гасног прикључка од полиетиленских цеви постављени изван земље заштићују се од утицаја сунчевих зрака цевима (челичним). Делови кућног гасног прикључка који нису под земљом заштићују се од корозије и механичког оштећења.

Члан 17.

Делови кућног гасног прикључка који су изван земље, а нису галванизирани, заштићују се бојом на начин и под условима утврђеним одредбама прописа о техничким мерама за заштиту челичних конструкција од корозије.

Члан 18.

Део кућног гасног прикључка од челичних цеви заштићује се од корозије на један од следећих начина:

- 1) фабрички израђеним полиетиленским омотачима;
- 2) битуменским омотачима и додатном спољном заштитом;
- 3) заштитним тракама и додатном механичком заштитом према техничком упутству произвођача трака;
- 4) трајно еластичним тракама на бази бутилкаучука.

Члан 19.

Контрола квалитета изведене изолације кућног гасног прикључка и дистрибутивног гасовода израђеног од челичних цеви врши се након затрпавања рова у непосредној близини прикључка.

Члан 20.

Поред заштите од корозије, кућни гасни прикључак може да се заштити и катодном заштитом.

Под утицајем катодне заштите изведена изолација не сме да губи своја својства.

На местима где је део кућног гасног прикључка положен на уземљене носаче (конструкција зграде, стубови, носачи) тај део се мора изоловати од носача.

Члан 21.

Непосредно иза улаза кућног гасног прикључка у зграду, на приступачном месту уграђује се главни запорни цевни затварач који испуњава услове према југословенским стандардима JUS M.C5.451 или JUS M.C5.452. Главни запорни цевни затварач може да се угради и изван зграде (у прикључном ормарићу или у зидном ормарићу).

Код кућног гасног прикључка чији је називни пречник већи или једнак DN 80, зависно од радног притиска, уграђује се изван зграде посебан запорни цевни затварач.

Код кућних гасних прикључака радног притиска изнад 1 bar, без обзира на називни пречник, испред зграде уграђује се један запорни цевни затварач.

Члан 22.

У електропроводљивом металном делу кућног гасног прикључка уграђује се изолациони комад који испуњава услове према југословенском стандарду JUS M.E3.509. Ако се изолациони комад уграђује у зграду, мора бити отпоран на повишена термичка оптерећења и означен са "GT".

Изолациони комад може бити конструктивно спојен са главним запорним цевним затварачем. Код кућних гасних прикључака од полиетиленских цеви са преласком на метални увод, изолациони комад се поставља као пасивна заштита од корозије.

Члан 23.

Заштитне цеви морају бити израђене од материјала отпорног на корозију или заштићене од корозије, чија је дужина условљена величином просторије у којој се полаже кућни гасни прикључак.

Пречник заштитне цеви зависи од пречника цеви кућног гасног прикључка.

Цев кућног гасног прикључка мора да лежи централно у заштитној цеви. Кружни прстенасти зазор се заптива са унутрашње стране зида помоћу материјала за заптивање, којим се истовремено центрира кућни гасни прикључак. Материјал за заптивање мора да буде отпоран на корозију и механичка оптерећења.

Ако се за заптивање прстенастог простора код цилиндричних заштитних цеви користе метални прстенови, уграђују се најмање три прстена.

Члан 24.

Прелази са полиетиленских на челичне цеви изводе се у облику:

- 1) стезних спојева;
- 2) фабрички израђених спојева;
- 3) цевних капсула.

Чврстоћа на истезање стезних спојева мора бити већа од чврстоће на истезање цеви које се спајају.

Фабрички израђени спојеви морају имати доказ о квалитету.

Цевна капсула мора бити заптивена, тако да се у случају пожара спречи истицање гаса у објект.

Стезни спојеви и цевне капсуле користе се за цеви чији пречник није већи од 63 mm.

Члан 25.

Т-комади за наваривање за спој кућног гасног прикључка на дистрибутивни гасовод, обликују се тако да се постиже прописани квалитет завареног споја.

За спајање накнадним бушењем користи се метална и полиетиленска арматура.

Члан 26.

На полиетиленским цевима буше се рупе чији су пречници дати у табели 1.

Табела 1

Спољни пречник полиетиленске цеви у mm	Највећи пречник избушене рупе у mm
63	20
90	20
110	32
125	40
160	40
180	40
225	40

Члан 27.

Спајање кућног гасног прикључка са унутрашњом гасном инсталацијом врши се:

- навојним спојем, према југословенском стандарду JUS M.B0.057;
- прирубничким спојем, према одговарајућим југословенским стандардима;
- спојним комадима за металне цеви са глатким крајевима према југословенском стандарду JUS M.E3.507;
- завареним спојевима, према одговарајућим југословенским стандардима.

Члан 28.

Пренос силе преко кућног гасног прикључка на унутрашњу инсталацију спречава се уградњом осигурача од извлачења. Ако се кућни гасни прикључак води кроз зид зграде без заштитне цеви, осигурач од извлачења изводи се као чврста тачка.

Ограничивач силе се уграђује, ако се сила може пренети на зграду.

Члан 29.

Кућни гасни прикључак се полаже на дубину укопавања од 0,6 до 1,0 m.

Изузетно од става 1. овог члана, дубина укопавања може да се смањи на 0,5 m, односно да се повећа до 2,0 m, без предузимања посебних мера заштите.

Члан 30.

Делови кућног гасног прикључка међусобно се спајају на начин и под условима којима се обезбеђује чврстоћа и непропусност кућног гасног прикључка.

Члан 31.

Радове заваривања челичних цеви врше оспособљени заваривачи.

Квалитет заварених спојева мора бити најмање друге класе према југословенском стандарду JUS C.T3.010.

Члан 32.

Заваривање цеви од полиетилена изводе посебно обучени заваривачи.

Члан 33.

Код кућних гасних прикључака примењују се навојни спојеви до DN 50 и PN 4 који испуњавају услове према југословенском стандарду JUS M.B0.057.

За заптивање навојних спојева користе се заптивна средства која не отврдњавају временом и која су постојана на гас и кондензат, промену температуре, вибрације и на пенушава средства за детекцију пропуштања гаса.

Заптивна средства не смеју бити агресивна према лану, кудељи или другом носиоцу заптивног материјала.

Члан 34.

Као прирубнички спојеви користе се фабрички израђене цеви са прирубницом, односно слободне прирубнице (металне или пластичне) са крајевима за предзаваривање који се заварују на лицу места.

Члан 35.

Положај и дубина укопавања кућног гасног прикључка снимају се геодетски.

Члан 36.

Почетак кућног гасног прикључка трајно се означава натписном плочицом.

Положај главног запорног цевног затварача може да се означи унутар зграде.

Ако се помоћу једног кућног гасног прикључка снабдева више зграда, у близини главног запорног цевног затварача поставља се натписна плочица на којој су означене зграде које се снабдевају гасом преко тог кућног гасног прикључка.

Положај запорних цевних затварача у земљи означава се помоћу натписних плочица.

III. ИСПИТИВАЊЕ КУЋНОГ ГАСНОГ ПРИКЉУЧКА

Члан 37.

Кућни гасни прикључак, пре пуштања у рад, испитује се на непропусност при отвореном главном запорном цевном затварачу. Испитни притисак мора бити најмање 2 бар већи од дозвољеног радног притиска.

Члан 38.

Ако се кућни гасни прикључак полаже кад и дистрибутивни гасовод, испитивање притиском кућног гасног прикључка врши се истовремено са испитивањем дистрибутивног гасовода.

Ако се кућни гасни прикључак не полаже истовремено са дистрибутивним гасоводом, испитивање се врши ваздухом под притиском и визуелном контролом премазивањем пенушавим средством.

Члан 39.

При испитивању притиском кућног гасног прикључка напуњеног гасом, визуелна контрола врши се премазивањем пенушавим средствима.

Члан 40.

При сваком испитивању притиском испитивани спојеви морају бити очишћени од масти, боје и изолационих трака.

IV. ПУШТАЊЕ У РАД

Члан 41.

Пре пуштања гаса у кућни гасни прикључак, обезбеђује се потпуно одвођење мешавине гаса и ваздуха у слободну атмосферу.

Члан 42.

Завршени а неповезани кућни гасни прикључак са унутрашњом гасном инсталацијом, затвара се металним чеповима, капама или слепим прирубницама.

V. ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Члан 43.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу СРЈ".
Бр. 15/01-237/31
5. фебруара 1992. године
Београд

Директор
Савезног завода за стандардизацију,
Верољуб Танасковић, с. р.